

Devizna kontrola Narodne banke Srbije

Narodna banka Srbije vrši kontrolu deviznog poslovanja rezidenata i nerezidanata. Iako se često ne obraća dovoljno pažnje na odredbe Zakona o deviznom poslovanju, zanemarivanje obaveza koje iz njega proističu mogu proizvesti ozbiljne posledice.

Ovde se bavimo obavezama izveštavanja NBS o kreditnim poslovima sa inostranstvom. Prema informacijama koje smo dobili iz prakse NBS sprovodi kontrole na ovom području.

Naime, rezidenti Republike Srbije su dužni da izveštavaju NBS o kreditnim poslovima sa inostranstvom. Zanemarivanje obaveze izveštavanja predstavlja prekršaj.

U skladu sa članom 44. i 46. Zakona o deviznom poslovanju i tačkom 4. [Odluke o bližim uslovima i načinu vršenja kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata](#) NBS može da pokrene postupak kontrole deviznog poslovanja rezidenta.

Narodna banka Srbije u vršenju kontrole saraduje s Poreskom upravom, carinskim organom, odnosno drugim nadležnim organima. Ova saradnja naročito podrazumeva međusobnu razmenu podataka, nalaza i informacija potrebnih za vršenje kontrole.

Nedavno je NBS pokrenula postupak posredne kontrole kod privrednog subjekta (rezidenta). Rezident je primio zahtev za dostavu dokumentacije po poslovima iz člana 4. Zakona o deviznom poslovanju. U zahtevu je naloženo da se dostavi skenirana dokumentacija, i to:

- za svako potraživanje po kreditnim poslovima koje je navedeno u obrascu P-1 – za nenaplaćen izvoz faktura ili ugovor, sa obrazloženjem zašto naplata potraživanja nije još izvršena; kod avansnog plaćanja uvoza faktura ili ugovor, nalog za plaćanje, sa obrazloženjem zašto uvoz unapred plaćene robe ili usluga još nije izvršen;
- za svaku obavezu po kreditnim poslovima koja je navedena u obrascu O-1 – faktura ili ugovor sa obrazloženjem zašto obaveza još nije izvršena;

- prebijanje dugovanja i potraživanja – faktura ili ugovor po kojima je izvršeno prebijanje, specifikaciju faktura/jedinstvenih carinskih isprava, drugu relevantnu dokumentaciju kojom se dokazuje prebijanje;
- prenos dugovanja i potraživanja – ugovor koji je zaključen između prenosioca i primaoca potraživanja i dugovanja, druga relevantna dokumentacija kojom se dokazuje prenos potraživanja i dugovanja.

Zahtevana dokumentacija se dostavlja NBS u roku od 5 radnih dana na imejl adresu posredna.deviznakontrola@nbs.rs.

NBS sačinjava zapisnik o izvršenoj posrednoj kontroli ako tom kontrolom utvrdi da je subjekt kontrole učinio nezakonitosti, odnosno nepravilnosti u obavljanju deviznih poslova.

Prema informacijama koje imamo, NBS je pokrenula postupak kontrole kod još jednog domaćeg privrednog subjekta. U toku kontrole je uvidom u dokumentaciju ustanovljeno da je subjekat iskazao netačne podatke u obrascu O1. Naime, iznos obaveza prema ino dobavljaču je iskazao u dinarima umesto u stranoj valuti, što znači da je došlo do iskazivanja netačnog podatka u obavezi. Nakon kontrole napravljen je Zapisnik u kom se iskazuje sumnja o prekršaju i predmet je trenutno u sudskom postupku.

Kazne

U slučaju nepostupanja po zahtevu NBS ili utvrđivanja nepravilnosti i iskazivanja netačnih podataka, smatra se da je učinjen prekršaj iz člana 59. stav 1. tačka 42) Zakona, a zakonski zastupnik prekršaj iz člana 59. stav 2. Zakona.

Iznos novčane kazne je:

- od 100.000 do 2.000.000 dinara za pravno lice – rezidenta, ogranak pravnog lica, banku i nerezidenta – pravno lice;
- od 5.000 do 150.000 dinara za odgovorno lice u rezidentu – pravnom licu ili nerezidentu, odnosno odgovorno lice u banci.

Iz svega navedenog ukazujemo da privredni subjekti koji su obavezni da izveštavaju Narodnu banku o kreditnim poslovima sa inostranstvom ili imaju neke druge obaveze koje proizilaze iz Zakona, na to obrate posebnu pažnju i ispunjavaju svoje obaveze.